

معرفی کتاب

مریم اسدی جعفری

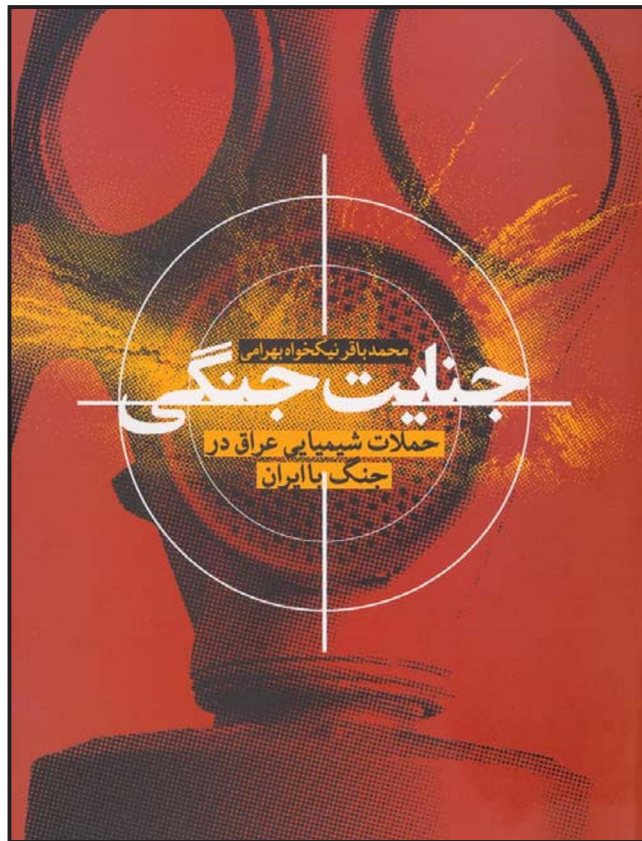
«جنایت جنگی» حملات شیمیایی عراق در جنگ با ایران

همچون بررسی جایگاه تسلیحات شیمیایی در جنگ هشت ساله از دیدگاه نظامی، تحلیل انتقادی دیپلماسی خارجی و عمومی جمهوری اسلامی ایران و همچنین پیامدها و بازتاب این اقدام غیر انسانی رژیم بعث عراق را مورد بررسی می‌دهد. بخش عمده‌ی کتاب «جنایت جنگی: حملات

بر اساس اسناد و مدارک بین‌المللی باقی مانده، صدام و حزب بعث عراق پرچم‌دار جنایات جنگی در طول جنگ تحمیلی علیه ایران بوده‌اند که از بمباران مناطق غیرنظامی و مسکونی گرفته تا کشتار مردم با به کارگیری سلاح‌های شیمیایی، تنها بخشی از آن‌ها هستند. محمدباقر نیکخواه بهرامی که در طول دوران

دفاع مقدس، یکی از چهره‌های سرشناس تبلیغات جبهه و جنگ بوده و مسوولیت‌های مختلف عملیاتی مرتبط با پدافند، کشف و خنثی‌سازی سلاح‌های شیمیایی رژیم بعث عراق را برعهده داشته، اثری جدید با عنوان «جنایت جنگی: حملات شیمیایی عراق در جنگ با ایران» نوشته و توسط مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس به چاپ رسانده است.

آثار قبلی نیکخواه بهرامی مانند «گاه‌شمار حملات شیمیایی عراق در هشت سال دفاع مقدس»، به بررسی حقوقی و سیاسی کاربرد این سلاح‌ها، به ویژه از دیدگاه جنایات جنگی و جرایم ضدبشری و تلفات و خسارات وارد شده به ایران در بمباران‌های شیمیایی کشور توسط عراق پرداخته‌اند، اما کتاب «جنایت جنگی: حملات شیمیایی عراق در جنگ با ایران»، ابعاد دیگری

ایران و ۱۰هزار شهید شیمیایی!

بر اساس آمار منتشر شده در کتاب «جنایت جنگی: حملات شیمیایی عراق در جنگ با ایران»، حملات شیمیایی عراق که از ۲۷ مهر ۱۳۵۹ در جبهه خوزستان و ۱۹ و ۲۰ دی سال ۱۳۵۹ در مناطق نی خزر و دشت هلاله میمک و کنجانچم مهران آغاز شد و تا ۳ شهریور ۱۳۶۷ در حوالی پادگان حمید و هویزه و ۴ شهریور ۱۳۶۷ در حوالی شهر زاخوی کردستان عراق ادامه یافت، حدود ۱۷هزار و ۲۵۰ نفر از نیروها و شهروندان ایران و کردهای شمال عراق را به شهادت رساند و حدود ۱۲هزار و ۷۰۰ نفر را به سختی مصدوم کرد. در این میان، بیش از ۱۰هزار نفر ایرانی بودند و بالغ بر ۱۰هزار نفر، جزو مصدومان شدید هستند.

وقتی دست جنایت کاران جنگی رو می‌شود

به رغم سکوت رسانه‌های جهان غرب و عدم واکنش مجامع جهانی در برابر حملات بی‌وقه‌ی شیمیایی عراق، بستری شدن مصدومان شیمیایی ایران در بیمارستان‌های کشورهای غربی، به ویژه در کشورهایی که خودشان در طول جنگ جهانی اول قربانی این سلاح‌ها بوده‌اند، سند بسیار معتبر و آشکاری بود که در مقابل آن، مقامات سیاسی و رسانه‌های همگانی جهان سرانجام مجبور شدند که با اکراه، واکنش‌هایی نشان دهند. در تاریخ هفتم فروردین سال ۱۳۶۴ خبرگزاری آلمان به نقل از سخنگوی دولت این کشور، با توجه به بررسی معاینات پزشکی مصدومان ایران، استفاده عراق از سلاح‌های شیمیایی را تایید می‌کند.

در پایان کتاب «جنایت جنگی: حملات شیمیایی عراق در جنگ با ایران»، تصاویر تاثیرگذاری از مصدومان و شهدای بمباران شیمیایی منعکس شده است. این اثر در قطع رقعی و ۵۴۴ صفحه، با شمارگان ۲هزار نسخه و بهای ۵۰هزار ریال، توسط مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس به چاپ رسیده است.

شیمیایی عراق در جنگ با ایران»، محصول مشاهدات عینی و وقایع‌نگاری دقیق و علمی محقق است که این امر، ویژگی‌های کتاب «جنایت جنگی» را برجسته‌تر کرده و با اضافه کردن مقدمه‌هایی درباره‌ی بازبینی حقوقی، به ویژه جنبه‌های حقوق بین‌الملل و نهادهای بین‌المللی، بر غنای اثر افزوده است.

این کتاب در دوازده فصل، از تاریخچه جنگ‌های شیمیایی تا عوامل شیمیایی و کاربرد آن‌ها در جنگ‌ها، برنامه‌های تسلیحات شیمیایی عراق و استفاده از آن در جنگ با ایران آغاز شده و پس از مروری بر حملات شیمیایی عراق به مناطقی مانند حلبچه و فاو، گزارش‌ها و افشاگری‌های رسانه‌ها و مقامات آمریکایی در این باره و همچنین مواضع سازمان ملل متحد در قبال این جنایت جنگی را به مخاطبان ارائه می‌کند.

این گزارش، مروری بر بخش‌هایی از کتاب «جنایت جنگی: حملات شیمیایی عراق در جنگ با ایران» خواهد داشت:

بمباران شیمیایی؛ انتقام‌گیری از پروزی‌های ایران

ایران پس از دستیابی به پروزی‌های پی در پی در نیمه‌ی دوم سال ۱۳۶۱ و نیمه‌ی اول سال ۱۳۶۲ همچون عملیات‌های طریق‌القدس و بیت‌المقدس، تصمیم گرفت به جهانیان بفماند که ابتکار عمل همچنان در دست ایران است. بنابراین عملیات در هور با ویژگی آبی - خاکی انتخاب شد؛ چون دشمن انتظار حمله از آن منطقه را نداشت. عملیات خیبر در روز سوم اسفند سال ۱۳۶۲ آغاز شد و عراق در جریان این عملیات، برای اولین بار انبوهی از بمب‌ها و راکت‌های شیمیایی را به کار برد. این حملات در وهله اول برای جلوگیری از تثبیت و استقرار نیروهای ایران در منطقه عملیاتی و سپس برای انتقام از نیروهای ایرانی انجام شد.